

บทที่ 5

ลักษณะของอำนาจของผู้มีอาชีพ สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

การวิเคราะห์ในบทนี้เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงลักษณะอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ว่า มีการแสวงหาอำนาจ การใช้อำนาจ การรักษาอำนาจ และการสูญเสียอำนาจ ของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

การแสวงหาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

การแสวงหาอำนาจเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทพยายามแสวงหาอำนาจเพื่อใช้ เป็นหลักประกันความมั่นคงต่อสถานภาพของตนเอง การแสวงหาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ย่อมมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์แห่งการใช้อำนาจ อาจกล่าวได้ว่าผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์มีพื้นฐานทางด้านอาชีพหลากหลาย อาทิ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง เจ้าของสวนมะขามหวาน นักการเมือง เจ้าของกิจการรถบรรทุก ผู้ที่มีอาชีพซึ่งคาบเกี่ยวกับความไม่ถูกต้องของกฎหมาย ดังนั้นการแสวงหาอำนาจจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้อำนาจ โดยทั่วไปอำนาจเกี่ยวข้องกับสถานภาพและพื้นฐานของผู้ใช้อำนาจ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของแต่ละคนที่เข้ามามีอาชีพสื่อสารมวลชนย่อมแตกต่างกันออกไป ทุกคนแสวงหาอำนาจในฐานะผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทตามสถานภาพของตนเอง

เช่น ผู้ประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้างซึ่งจำเป็นต้องประมุลงานประกวดราคาโครงการก่อสร้างของทางราชการจะต้องสังกัดหนังสือพิมพ์ไว้ เพื่อความสะดวกในการติดต่อกับหน่วยราชการต่าง ๆ นักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในอีกบทบาทหนึ่งเพื่อสร้างชื่อเสียงและยกระดับฐานะของตนเองให้สูงขึ้น พ่อค้า คหบดี ซึ่งมีกิจการค้าเป็นของตนเองจะต้องสวมบทบาทของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนท้องถิ่นไว้เพื่อคุ้มครองกิจการของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางครั้งสามารถพ่อนหนักเป็นเบาได้บ้างตามสมควร หากมีกิจการรลลบรรทุกสลับตลอดเส้นทางหลวงจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงคอยเข้มงวดตรวจรลลบรรทุกน้ำหนักเกินตลอดเวลา ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทซึ่งอยู่ในสภาพเช่นนี้ก็ใช้อำนาจของตนคุ้มครองกิจการของตน จากการเสียเงินมากอาจเป็นเสียเงินน้อยลง หรือทำให้เจ้าหน้าที่ปล่อยปะละเลยทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ที่สำคัญผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชนบทบ่งหน้า ทำให้เจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองเกิดความเกรงใจ

1. อำนาจที่แสวงหาได้จากการประกอบอาชีพสื่อสารมวลชน

โดยบทบาทของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทแล้ว ได้รับการยกย่องว่าเป็นฐานันดรที่ 4 เมื่อมีการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนจึงได้รับการยอมรับจากสังคมโดยปราศจากเงื่อนไข ถึงแม้สถานภาพหรือภูมิหลังของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะเป็นอย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ที่เคลือบแฝงอยู่จึงขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเป็นสำคัญ

"ผมยอมรับว่า คนที่จะเข้ามาเป็นนักข่าวเพื่อทำงานข่าวจริง ๆ ไม่มีเลยก็แล้วกัน ใครจะมามันเสียเวลาทำข่าวโดยไม่มีผลประโยชน์ตอบแทนอย่างผมมาเป็นผู้สื่อข่าวจะได้พบกับตำรวจง่ายหน่อย ไม่กลัวไทยรัฐให้รู้ไป (ศิริชัย พรหมรัตนกุล, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2535)

จากทัศนะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ต้องการแสวงหาอำนาจใน
บทบาทของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท เนื่องจากบทบาทในฐานะ
เจ้าของกิจการรอดบรรทุกไม่สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์และคุ้มครองกิจการ
ของตนเองได้มากเท่าที่ควร ดังนั้นการเข้ามามีบทบาทในฐานะผู้มีอาชีพสื่อสาร
มวลชนในชุมชนชนบท จึงมีวัตถุประสงค์เคลื่อนแปงอยู่ด้วย

"ผมเห็นใบอนุญาตเปิดหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ให้คุณสุทัศน์ เพราะเห็นว่า
เมืองเพชรบูรณ์จะได้มีหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับให้ประชาชนเลือกอ่าน คุณสุทัศน์
มาคุยกับผมจะเปิดเป็นหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าวเศรษฐกิจหนังสือพิมพ์แบบนี้
ในจังหวัดเพชรบูรณ์ยังไม่มี ต่อไปวันข้างหน้ากิจกรรมจะถูกกระตุ้นให้ตื่นตัวต่อไป
ประชาชนจะได้รู้ว่ามีใครเอาเงินมาลงทุนบ้าง ที่อนุญาตให้เปิดหนังสือพิมพ์แบบนี้
คิดว่าคงทำให้บ้านเมืองเจริญขึ้น" (วิรัช รัตมีเทศ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2535)

จะเห็นได้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับยอมรับบทบาทของ
ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทที่ต้องการทำหน้าที่หนังสือพิมพ์เกี่ยวกับข่าว
เศรษฐกิจซึ่งการเปิดหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเปรียบเสมือนเป็นการทำให้ผู้มีอาชีพ
สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทสามารถแสวงหาอำนาจได้ตามความปรารถนา

ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ทัศนะสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อ
สังคมเกี่ยวกับภารกิจของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด
เพชรบูรณ์ จะมุ่งเน้นภาระหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะสร้างความเจริญให้กับ
บ้านเมือง แต่ในขณะเดียวกันผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นสื่อมวลชน จะมุ่งมองผล
ประโยชน์ตอบแทนจากการทำงานเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการและ
แนวคิดของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. อำนาจที่แสวงหาได้จากการรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อให้มีพลังในการ ต่อรอง

ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้จัดตั้ง
กลุ่มของตนเองขึ้นมา เพื่อเป็นฐานในการสนับสนุนให้กลุ่มของตนสามารถจัด
กิจกรรมต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนเพื่อสร้างการยอมรับโดย
มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง เป็นฐานให้กับกลุ่มหรือชมรมสื่อมวล
ชนเห็น สามผู้นำของกลุ่มได้ให้ทัศนะในเรื่องนี้ตรงกันว่า

"จริง ๆ แล้วชมรมผู้สื่อข่าวส่วนกลางของเรามีการรวมตัวกันก็เพื่อทำ
ประโยชน์ให้กับสังคม ทำให้สังคมยอมรับพวกเราสื่อมวลชนมากขึ้น ชมรมของผม
คัดเลือกคนที่ดีจริง ๆ ทุกคนต้องเสียสละให้กับส่วนรวม กลุ่มของเราต้องสร้าง
มิติใหม่ให้ชาวเพชรบูรณ์ยอมรับให้ได้" (เชิดชาย ผลสว่าง, สัมภาษณ์
พฤษภาคม 2535)

ชมรมผู้สื่อข่าวส่วนกลาง เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มผู้สื่อข่าวที่สังกัด
หนังสือพิมพ์ส่วนกลางเท่านั้นโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ฉบับใหญ่ ๆ เช่น ไทยรัฐ
เดลินิวส์ บ้านเมือง ดาวสยาม ประชาชนกลุ่มพยายามเน้นให้เห็นถึงคุณภาพของ
ผู้สื่อข่าวที่สังกัดภายในกลุ่มว่าได้รับการคัดเลือกจากหนังสือพิมพ์ในส่วนกลาง ซึ่ง
ถือได้ว่า มีมาตรฐานมาขั้นตอนหนึ่งแล้ว แต่โดยข้อเท็จจริงผู้สื่อข่าวในกลุ่มนี้เป็น
เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นถึงสองฉบับควบคู่กับการเป็นผู้สื่อข่าว
หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง ผู้วิจัยพบว่าการจัดตั้งชมรมผู้สื่อข่าวส่วนกลางนี้ เนื่องจาก
ผู้นำของกลุ่มบางคนแพ้การเลือกตั้งมาจากชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์

"ชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ผมเป็นประธานอยู่นี้ เป็นชมรม
สื่อมวลชนที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย เป็นชมรมสื่อมวลชนที่ผู้สื่อข่าวจังหวัด
ใกล้เคียงยกย่อง การทำงานของชมรมทำให้ผู้สื่อข่าวจังหวัดใกล้เคียงมีแบบอย่าง

การทำงานของชมรม ทำให้ผู้สื่อข่าวมีพลัง" (บุญเลิศ พุทธเจริญ, พฤษภาคม 2535)

ผู้วิจัย พบว่าชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ มีการก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2518 เป็นการรวมตัวของผู้สื่อข่าวทุกคนในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีผลงานหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ผู้สื่อข่าวทำข่าวเกี่ยวกับการทุจริต ของผู้ว่าราชการจังหวัดเมื่อปี 2522 จนทำให้กระทรวงมหาดไทยโยกย้ายผู้ว่าราชการจังหวัดท่านนั้นออกนอกพื้นที่ ภายหลังมีการแตกแยกระหว่างผู้บริหารภายในกลุ่ม จึงทำให้มีการแยกตัวออกไปตั้งกลุ่มใหม่

"กลุ่มของผมรวมเอาผู้สื่อข่าวในเขตอำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า มาทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกันเรียกว่า ชมรมผู้สื่อข่าวเมืองหล่ม กลุ่มของผม ไม่ต้องการแข่งขันกับใคร แต่จะให้ผู้สื่อข่าวในกลุ่มควบคุมกันเอง ปัญหาในสองอำเภอนี้ไม่ค่อยมี เพราะผู้สื่อข่าวมี วินัย" (ศักดิ์สุตา ฟุ้งกลิ่นสุทธิ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

ผู้วิจัย พบว่ากลุ่มผู้สื่อข่าวเมืองหล่ม เป็นการรวมตัวของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ที่ต้องการวางตัวเป็นกลาง ไม่ต้องการขัดแย้งกับสองกลุ่มแรกโดยเฉพาะแกนนำที่เป็นประธานและรองประธานกลุ่ม จึงชักชวนพรรคพวกในพื้นที่อำเภอหล่มสักและอำเภอหล่มเก่า มาจัดตั้งกลุ่มและจัดทำกิจกรรมสาธารณกุศลต่าง ๆ แล้วนำข่าวออกเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ที่ดูแลอยู่ ดังนั้นรูปแบบการปฏิบัติงานจึงมีลักษณะของการแข่งขันกับสองกลุ่มแรกไปโดยปริยาย

อาจสรุปได้ว่า การรวมตัวกันของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท เป็นไปตามหลักแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างชัดแจ้ง โดยการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือชมรม แล้วคัดเลือกประธานกลุ่มขึ้นมาบริหารงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และขอบเขตที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

ของจังหวัดเพชรบูรณ์จึงมีการควบคุมกันเองภายใต้ระเบียบและกรอบของสถาบันที่กำหนดไว้ที่ตนเอง

3. อำนาจที่แสวงหาได้โดยการร่วมกิจกรรมทางการเมือง

ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ พยายามสนับสนุนบุคคลในกลุ่มของตนเองให้เข้ามามีบทบาททางการเมืองในทุกระดับ ดังนั้นผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์จะมีทั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาเทศบาล เทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

"ผมมีความตั้งใจลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาโดยตลอดประกอบกับพรรคพวก เพื่อนฝูงให้การสนับสนุน ตอนสมัครสมัยแรกผมยังเป็นสมาชิกของชมรมสื่อมวลชนที่จังหวัดเพชรบูรณ์อยู่แล้ว ผมตั้งใจทำงานทางการเมืองอย่างเต็มที่ ผมมีและร่วมกับ คุณเจริญ พิวช่วย เสนอ พรรค.สภาการหนังสือพิมพ์ เพราะผมเข้าใจสื่อมวลชนดี" (เกษม บุตรขุนทอง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ที่มีความเข้าใจงานของสื่อสารมวลชนเป็นอย่างดี เนื่องจากเคยเป็นผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ของจังหวัดเพชรบูรณ์มาก่อน ผู้วิจัยพบว่าบุคคลผู้นี้เป็นผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ราษฎรซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตอำเภอบึงสามพันร่วมกับบรรดาพ่อค้าและกลุ่มผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท จะเห็นได้ว่าในช่วงที่มีการเลือกตั้งทุกครั้งจะมีการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งสังกัดอยู่ภายในกลุ่ม

"ที่ผมลาออกจากราชการมาลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ผมมั่นใจมากพอสมควร เพราะผมจัดรายการทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมาเป็นเวลารวมกว่า

10 ปี ได้ช่วยเหลือน้องประชาชนมากมายพอสมควร ผลที่ออกมาผมพอใจมาก เพราะพรรคประชาธิปัตย์ใช้เงินน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับผู้สมัครพรรคอื่น ๆ สมัครรับเลือกตั้งคราวนี้ได้พรรคพวกสื่อมวลชนสนับสนุนอย่างเต็มที่ ไม่ได้คราวนี้คราวหน้าจะลองดูใหม่ เสียตายจริง ๆ ไม่ได้เข้าสภาคราวนี้ เลยไม่มีโอกาสเข้าไปพูดในสภา ผมมีเรื่องเกี่ยวกับวงการสื่อมวลชนมากมายหลายเรื่อง ข้อมูลผมมีมาก พูดเพื่อประโยชน์ของพวกเราทั้งนั้น" (สุพจน์ วีระวงศ์, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ที่มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทมาเป็นเวลากว่า 10 ปี เป็นผู้จบการศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับรายการข่าวของสถานีวิทยุ 921 กรป.กลางมาเป็นระยะเวลานาน จากการศึกษา พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักจะต้องรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์อยู่ตลอดเวลา เรื่องราวที่ได้รับการร้องทุกข์จะมีเรื่องเกี่ยวกับการถูกข่มเหงโดยผู้มีอิทธิพลและข้าราชการ เรื่องการบุกรุกที่ดิน การไม่ได้รับความเป็นธรรมในกรณีต่างๆ การร้องทุกข์ นอกจากจะได้รับการร้องเรียนโดยตรงแล้วยังผ่านทางสื่อมวลชนในท้องถิ่น ดังนั้นบุคคลผู้ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ ของหนังสือพิมพ์เด่าเพชรบูรณ์ ร่วมสมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์ เพื่อร่วมทีมกับ นาวาตรี สุพจน์ วีระวงศ์ อีกด้วย การแสวงหาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทมีลักษณะที่พอสรุปได้จากการศึกษาของผู้วิจัยคือ การแสวงหาอำนาจโดยใช้การปฏิบัติงานในฐานะผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท การแสวงหาอำนาจโดยการรวมกลุ่มและการแสวงหาอำนาจโดยส่งตัวแทนของกลุ่มเข้าทำงานทางด้านการเมืองในทุกๆระดับ ซึ่งมีทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ แต่การแสวงหาอำนาจดังกล่าวประกอบด้วยเหตุผลหลายประการด้วยกัน

3.1 เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะมีอาชีพหลักอยู่แล้ว ดังนั้นเพื่อให้อาชีพหลักมีความมั่นคง สามารถลดปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นการเข้าสู่วงการสื่อสารมวลชนสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 ท่านให้สัมภาษณ์ว่า

"โดยพื้นฐานแล้ว ผมเป็นพ่อค้าได้รับการข่มเหงจากนักหนังสือพิมพ์โดยไม่เป็นธรรม การที่ผมมีอาชีพค้าขายเมื่อได้รับการข่มขู่จึงมีการกลัวทั้งที่ผมเป็นประธานชมรมร้านขายยา ในตอนแรกมองนักข่าวด้วยความรู้สึกธรรมดาเมื่อผมประสบเหตุการณ์ด้วยตนเองจึงเกิดแรงจูงใจอยากทดลองเป็นนักข่าว โดยได้จัดทำหนังสือพิมพ์ฉบับแรก เป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นชื่อว่าประชาไท โดยเขียนข่าวสังคมและได้จัดขยายคอลัมน์เพิ่มเติมจนทำให้ฐานอำนาจในท้องถิ่นดีขึ้น จึงได้ไปเขียนข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ในส่วนกลางหลายฉบับและจากการเป็นผู้สื่อข่าวนี้เองทำให้เป็นผู้มีอำนาจมากขึ้น เช่น เมื่อไปโรงพักตำรวจระดับพันตำรวจโทให้การต้อนรับอย่างดีจนต้องแปลกใจ และเมื่อไปพบปะพูดคุยกับนายอำเภอทำให้เจ้าหน้าที่ พนักงานที่อำเภอทักทายพูดคุยด้วย จึงทำให้เกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น (กิตติพงษ์ รัตนวิภาคกุล, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

จากการกระทำดังกล่าว การแสวงหาอำนาจเป็นวิถีทางหนึ่งที่มุ่งกระทำเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตนเอง มิให้อำนาจอื่นมารบกวนให้เกิดความเสียหายต่อกิจกรรมของตนเอง ซึ่งอำนาจนั้นอาจเกิดจากแรงกดดันทางสังคมโดยเฉพาะสื่อมวลชน ข้าราชการ พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็เป็นได้ ในการแสวงหาอำนาจของสื่อมวลชนที่นี้ควรปูพื้นฐานให้มั่นคงก่อนและใช้ความซื่อสัตย์ คุณธรรม โดยการให้ข่าวที่เสนอนั้นออกมาจากข้อมูลจริงทุกประการ ซึ่งจะช่วยให้ข่าวนั้นเป็นที่เชื่อถือแก่บุคคลในสังคม

"ผมยอมรับว่า ให้ความเป็นผู้สื่อข่าวไทยรัฐสำหรับรักษาผลประโยชน์
 ในกิจการของผมนเอง ผมขออธิบายให้คุณฟัง ถ้าผมไม่ใช่ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ คงทำ
 ไม่ได้ ผมต้องวิ่งเคลียร์กับตำรวจให้กับพรรคพวกรถดับล้ออย่างกลุ่มเพชรภูมินทร์
 มี 6 พ่วง เป็นของผม 1 พ่วง ผมเก็บเงินจากพรรคพวกพ่วงละ 6,000 บาท
 ต่อเดือน รวม 5 พ่วง 30,000 บาท เงินทั้งหมดจะเอาไปจ่ายให้กับตำรวจใน
 ท้องที่ที่รถวิ่งผ่านผมเคลียร์ให้รถเพชรภูมินทร์ 5 พ่วง ส่วนพ่วงของผมไม่ต้อง
 เสียเงินยกเว้นเป็นพิเศษ เพราะฉะนั้นรถของผมที่ติดป้ายเพชรภูมินทร์ทุกคัน
 บรรทุกทรายเกิน 10 ตัน 20 ตัน ตำรวจก็ไม่เรียกจับ อีกสายที่ผมไปเคลียร์
 ตำรวจให้วิ่งจากท่าม่วง กาญจนบุรี ไปอำเภอสี จังหวัดลำพูน ขอพ่วงละ
 15,000 บาท ต่อเดือน ผมเคลียร์ทั้งตำรวจท้องที่ ตำรวจทางหลวง สายนี้ไม่มี
 รถผมวิ่ง ได้แต่ค่าใช้จ่ายนิดหน่อย ตำรวจทางหลวงสายตาก ที่ว่าโหด ๆ เห็น
 หน้าผมยกนิ้วให้เพราะผมไปจ่ายไว้หมดแล้ว" (ศิริชัย พรหมรัตนกุล, สัมภาษณ์
 มิถุนายน 2535)

ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทซึ่ง เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวถึง
 การแสวงหาอำนาจของตนเองไว้อย่างชัดเจนที่สุดว่า สามารถคุ้มครองกิจการ
 ของตนเองได้เป็นอย่างดี โดยใช้ความเป็นผู้สื่อข่าวหนึ่งสื่อพิมพ์ไทยรัฐ
 โดยดำเนินการรวบรวมเงินจากผู้ประกอบการรถบรรทุกสิบล้อ เพื่อนำไปจ่ายให้
 กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ที่รถวิ่งผ่าน โดยรถทุกคันจะมีสัญลักษณ์ซึ่งเป็นชื่อกลุ่ม
 รถที่มีสัญลักษณ์ดังกล่าวจะไม่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกตรวจสอบ ทำให้เสียเวลา
 และรายได้ ผู้ให้ข้อมูลหลักยังกล่าวว่าผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับในฐานะ
 นายหน้า ตนเองได้รับการยกเว้นเป็นกรณีพิเศษในฐานะผู้ไปติดต่อประสานงาน
 กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับกรณีที่ไม่มีรถเข้าร่วมวิ่งจะได้รับค่าตอบแทนในการ
 ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นครั้งคราวไป ทั้งนี้สถานภาพดังกล่าวเกิดขึ้น
 จากการเป็นผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์นั่นเอง

ดังนั้น อาจกล่าวสรุปได้ว่า ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของ จังหวัดเพชรบูรณ์ มุ่งแสวงหาอำนาจเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก ไม่ได้ทำงานเพื่อให้มีมาตรฐานทางอาชีพ ในแง่ของการมีภาระ มีสัจจะ มีความถูกต้อง มีความเป็นกลาง ในผลงานที่จะต้องนำเสนอออกสู่สาธารณะชนแต่อย่างใด ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวไม่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม

3.2 เป็นสื่อกลางในการช่วยเหลือประชาชน ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท จะได้รับการเรียกร้องจากประชาชนเพื่อเป็นสื่อกลางให้หน่วยงานของทางราชการที่รับผิดชอบทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การจัดการระบบข่าวสารที่ดีและการเสนอข่าวที่เป็นกลางจะได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากประชาชน

"ต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน โดยเป็นตัวกลางในการเสนอข่าวจากด้านหนึ่งให้อีกด้านหนึ่งได้ทราบอย่างตรงไปตรงมา การชี้แจงแสดงเหตุผลให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ จะใช้วิธีการออกไปพบประชาชนโดยตรงเมื่อออกไปสื่อข่าวในพื้นที่ประชาชนจะไว้วางใจแสดงถึงความต้องการในชนบทว่าต้องการอะไรบ้าง นอกจากนี้ประชาชนจะให้ผู้สื่อข่าวเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับหน่วยราชการในการแก้ปัญหาการจัดการระบบงานประเภทข่าวจะได้รับความเชื่อถือมากเพราะมีเนื้อหาและจุดยืนสามารถให้แง่คิดแก่ประชาชนซึ่งประชาชนพอใจ นอกจากนี้ความเชื่อถือจะต้องมีระยะเวลายาวนานพอสมควรแต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในกรอบของสถานีวิทยุกระจายเสียง การพูดเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์โดยการนำเสนอข่าวที่เป็นกลางจะทำให้ผู้สื่อข่าวได้รับความเชื่อถือจากประชาชน นอกจากนี้การออกไปสัมผัสกับประชาชนโดยตรง ประกอบกับการจัดรายการที่ดีจะเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง"

(สุพจน์ วีระวงศ์, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

การเสนอข่าวที่เป็นความจริงจากสถานีวิทยุกระจายเสียง ถ้าเป็นข้อมูลใกล้ตัวประชาชนจะฟังมากที่สุด และถ้าได้ไปสัมผัสกับประชาชนด้วยแล้วจะทำให้ความน่าเชื่อถือมีมากยิ่งขึ้น การจัดประเภทข่าวจะมีประชาชนฟังมาก เพราะเสนอแนวคิดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน จึงทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาและยอมรับในที่สุด ดังนั้นการเสนอข่าวลักษณะนี้ถือว่าเป็นการเสนอข่าวที่เป็นจริงให้ประชาชนได้ฟังข่าวที่ถูกต้อง นอกจากวิธีการเสนอข่าวที่ดีแล้วทำให้ประชาชนมอบความไว้วางใจแล้วยังได้รับเกียรติยศชื่อเสียงตามไปด้วย

"ในแต่ละวันจะมีชาวบ้านมาร้องเรียนไม่ต่ำกว่าวันละ 10 ราย มีทุกเรื่องรวมทั้งพวกที่มาขอเพลง เรื่องไหนเด็ดร้อนแสนสาหัสจริง ๆ ผมจะประกาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในรายการของผม บางทีก็ส่งไปลงหนังสือพิมพ์ แต่อย่างน้อยจะต้องติดต่อหาทางช่วยเหลือจนกว่าชาวบ้านจะหายเดือดร้อน บางทีพอออกอากาศไปวันเดียว หน่วยงานที่ผมเอ่ยชื่อถึงจะมาขอรายละเอียดส่วนมากจะเป็นประสาสงเคราะห์ ตำรวจ ป่าไม้ ส่วนใหญ่เรื่องจะเงี้ยบติดตามดูแล้วมักจะได้รับความช่วยเหลือ" (ศักดิ์สุดา ฟุ้งกลิ่นสุทธิ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท นอกจากจะมีหน้าที่ในการเสนอข่าวสารแล้วยังจะต้องช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานกับประชาชนซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม ประชาชนมองเห็นว่ามีความสามารถในการช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี เมื่อมาพบกับผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ประชาชนรู้ว่าจะมีสื่อกลางที่มีอำนาจในการให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะไปพูดด้วยตนเอง

อาจกล่าวสรุปได้ว่า ในกรณีของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท สังกัดสถานีวิทยุกระจายเสียงจะแตกต่างกับผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ เนื่องจากสื่อ

วิทยุกระจายเสียงสามารถสื่อไปให้ผู้รับผิดชอบแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว อาจกล่าวได้ว่าสื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อมวลชนที่มีลักษณะพหุนิยม โดยจะสะท้อนความหลากหลายของสังคม เปิดให้นานาทัศนะมีโอกาสได้ใช้ สื่อมวลชนเพื่อแสดงออกถึงทัศนะต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงของจังหวัดเพชรบูรณ์มุ่งที่จะเป็นสื่อกลางในการนำเอาความคิดเห็นที่หลากหลายมาเผยแพร่ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม

3.3 ทำให้มีเกียรติยศชื่อเสียง ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชน

ในชุมชนชนบทส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีเนื่องจากมีอาชีพหลักเกี่ยวกับธุรกิจและการค้าขายอยู่แล้ว การเข้ามาสู่อาชีพผู้สื่อข่าวจึงเป็นการแสวงหาเกียรติยศชื่อเสียงด้วยส่วนหนึ่ง

"โดยพื้นฐานแล้ว ผมประกอบกิจการรถบรรทุกสิบล้อ มีทั้งของตัวเองและของพรรคพวก ในช่วงก่อนเป็นผู้สื่อข่าวจะถูกรีดไถจากตำรวจทางหลวงเป็นประจำ เมื่อได้รับการชักชวนให้เป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเนื่องจากในช่วงนั้นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ถูกยิงเสียชีวิต การเริ่มต้นเป็นผู้สื่อข่าวต้องอาศัยความขยันขันแข็งมากในช่วงแรกเพราะจบการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น การเสนอข่าวจะเริ่มจากข่าวอาชญากรรมเป็นหลัก โดยการเสนอข่าวจะลอกจากสมุดบันทึกการสอบสวนของร้อยเวร การส่งข่าวในช่วงแรกมีปัญหาอุปสรรคมาก เพราะบางครั้งลอกออกมาไม่ครบต้องกลับไปโรงพักถึงสองสามครั้งเนื่องจากรายละเอียดไม่ครบ เมื่อโทรศัพท์รายงานข่าวมายังโรงพิมพ์แล้วถูกซักถามจากบรรณาธิการข่าวในส่วนกลาง ภายหลังเมื่อมีประสบการณ์สูงมากขึ้น สามารถเขียนข่าวได้ทุกประการจนประสบความสำเร็จได้รับการยกย่องให้เป็นผู้สื่อข่าวยอดเยี่ยมของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ"

(ศิริชัย พรหมรัตน์กุล, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2535)

จะเห็นได้ว่า เกียรติยศชื่อเสียงเป็นตัวแปรสำคัญอันหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจำนวนมาก ต้องการให้สังคมยอมรับ

"ปีที่ผ่านมาผมทำงานอย่างจริงจัง ทำให้หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ประกาศให้ได้รับรางวัลผู้สื่อข่าวยอดเยี่ยม ได้รับประกาศนียบัตรยกย่อง และพิมพ์ดีดกระเป๋าทัวร์โอลิมเปีย ผลงานที่ผ่านมาในช่วง 1 ปี ผมทำข่าวไปลงหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ประมาณ 150 ข่าว ภูมิใจที่คนของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับเกียรติเช่นนี้จะได้เป็นกำลังใจและขยันทำข่าวมากยิ่งขึ้น" (กิตติพงษ์ รัตนวิภาคกุล, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้เน้นว่าการทำงานในหน้าที่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์นั้นจะต้องแข่งขันกับผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ ทั่วประเทศ ในรอบปีหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดจะประกาศรายชื่อผู้สื่อข่าวดีเด่น เพื่อยกย่องให้เป็นแบบฉบับสำหรับเพื่อนผู้สื่อข่าวด้วยกัน ดังนั้นชื่อเสียงเกียรติยศที่ได้รับจึงเป็นแรงจูงใจอย่างสำคัญที่ทำให้ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทสามารถสร้างผลงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

อาจสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทมุ่งหวังสิ่งตอบแทนในประเด็นของการได้รับเกียรติยศชื่อเสียง ได้รับการยกย่องจากสังคม สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ แข่งขันกันผลิตผลงานให้มีทั้งปริมาณ และคุณภาพ ที่สนองต่อความต้องการของสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดทฤษฎีการแลกเปลี่ยนโดยผู้สื่อข่าวจะมองดูเกียรติยศที่ได้รับจากการยกย่องจากหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดเป็นสิ่งเร้าที่จะปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมที่จะสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองให้มากที่สุด

การแสวงหาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท มุ่งที่จะทำให้อำนาจในฐานะผู้สื่อข่าวมีพลังในการต่อรอง มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม หรือ

ชมรม ซึ่งทำให้น่าหนักในการต่อรองมีสูงขึ้น นอกเหนือจากการเป็นผู้มีอาชีพ
สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทแล้วเมื่อได้รับการยอมรับจากสังคมโดยทั่วไปกว้าง
ขวางพอสมควรแล้วยังสวมบทบาทของนักการเมืองในทุกระดับอีกด้วย ส่วนใหญ่
การแสวงหาอำนาจทำเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง เพื่อเป็นสื่อกลางใน
การช่วยเหลือประชาชนและสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้กับตนเอง

การใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

อำนาจ ถ้าใช้ไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม การปฏิบัติงานจะเป็นไป
อย่างราบรื่นได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย แต่ถ้าใช้ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ย่อม
ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคติดตามมา และส่งผลกระทบต่อ
สังคม ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์จะใช้อำนาจ
ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

1. การใช้อำนาจในการให้รางวัลหรือลงโทษ

อำนาจชนิดนี้มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับอำนาจที่ได้มาเพราะคน
ที่สามารถให้ผลตอบแทนต่อบุคคลหรือกลุ่มได้บ่อย ๆ ก็ย่อมจะเป็นบุคคลที่น่าสนใจ
ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นด้วย ในทางตรงกันข้ามก็อาจจะเป็นผู้ลงโทษบุคคล
หรือกลุ่มบุคคลอื่นได้เช่นเดียวกัน

"การเสนอข่าวของสื่อมวลชน ผมคิดว่า อยู่ที่เจตนาของผู้ทำข่าวหาก
ทำข่าวที่ดีมีประโยชน์ต่อสังคม เช่น ข่าวการพัฒนา ข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ
บุคคลที่ตกเป็นข่าวจะเกิดความชื่นชมมีความรู้สึกที่ดีต่อนักข่าว ทุกคนอยากจะทำ
ข่าวที่ดีของตัวเองทั้งนั้น ข่าวแบบนี้เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์หัวหน้าส่วนราชการ

ในจังหวัด มักจะเป็นข่าวในเรื่องของผลงานที่ทำมาแล้วหรือเอาข่าวแจกจากฝ่าย
ประชาสัมพันธ์มาเขียน ส่วนข่าวในแง่ลบผมรู้สึกชาติดีเพราะผมเคยเจอมาแล้ว
ตอนผมเข้าวงการใหม่ ๆ ผมโดนหนังสือพิมพ์มวลชนอัดเรื่องเอาหน้าผมสัมภาษณ์
ทั้งที่โรงงานของผมเอาหน้าไปลาอย่างดีมาทำ ข่าวแบบนี้ ใครอ่านต้องเดินเป็น
เจ้าเข้า ในเมื่อผมโดนมาด้วยตนเองเลยไม่อยากจะไปยุ่ง ยกเว้น กรณีที่สร้าง
ความเดือดร้อนให้กับสังคม" (สุนทร คงวราคม, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

จากที่ชนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท
กล่าวถึงการใช้อำนาจซึ่งจะให้ประโยชน์กับประชาชน ถ้าข่าวนั้นเป็นไปด้วย
ความถูกต้องเที่ยงตรงและอยู่ในเชิงสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันการนำเสนอข่าว
ในเรื่องส่วนตัวเพราะความอคติ ข่าวโจมตีเพื่อทำลายซึ่งกันและกัน ข่าวใน
ลักษณะนี้ถือว่าผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทได้ใช้อำนาจสร้างความเดือด
ร้อนให้กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม

"ผู้สื่อข่าวควรเขียนข่าวที่เอาความจริงมาเผยแพร่ให้คนส่วนใหญ่ได้รู้
จะเขียนตามหลักวิชาการยิ่งงี้ก็แล้วแต่ขอให้ เป็นข่าวสร้างสรรค์ ไม่ใช่ไปถาม
ผู้ว่าที่นิ่งถามประธานสภาที่นิ่งในเรื่องเดียวกัน หากความเห็นไม่ตรงกันเอามา
เขียนแล้ว ประธานสภาขัดแย้งกับผู้ว่า แบบนี้ใช้ไม่ได้ เสียผมเขาควายให้ชนกัน
คนเขียนก็ไม่ได้ดี คนตกเป็นข่าวพอพูดกันดี เพราะจังหวัดมันเล็ก เจอกันทุกวัน
ความจริงนักข่าวสมัยนี้รอบจัดกันทั้งนั้น คงจะรู้ว่าข่าวงี้งี้ ทำให้ตัวเองได้
ประโยชน์และสังคมได้ประโยชน์" (ประเสริฐ วัชรี, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือประธานสภาจังหวัดในฐานะที่เป็นตัวแทนของ
ประชาชนภายในจังหวัดได้ให้ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของผู้มีอาชีพ
สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทว่า การใช้อำนาจควรยึดถือหลักคุณธรรมซึ่งจะทำให้
ผู้ใช้อำนาจได้รับผลตอบแทนในทางที่ดี หากมีการใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง
ผู้ใช้อำนาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนั้นสภาพสังคมภายในจังหวัด

เพชรบูรณ์ ยังไม่มีความซับซ้อนมากนัก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารภายใน จังหวัดมีความใกล้ชิดกันมากสื่อมวลชนจึงมีบทบาทในการสอดแทรกได้น้อย

จากแนวคิดทฤษฎีการแลกเปลี่ยน การได้รับรางวัลและการลงโทษจะมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากการศึกษา พบว่าการนำเสนอข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อสังคมจะเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจึงเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นว่าจะกระทำข่าวพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นเมื่อได้รับรางวัล และจะไม่กระทำเพราะพฤติกรรมในอดีตไม่เคยได้รับรางวัลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเคยเป็นผู้ได้รับผลจากการโจมตีทางหน้าหนังสือพิมพ์มาแล้ว จึงให้ทัศนะว่าข่าวโจมตีในเรื่องส่วนตัวเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ

2. การใช้อำนาจตามกฎหมาย

อำนาจตามกฎหมาย เป็นอำนาจที่ได้มาตามตำแหน่ง โดยปกติอำนาจลักษณะนี้ได้มาจากระเบียบแบบแผนหรือการกำหนดขึ้นมา เป็นกรอบของหน่วยงานที่มีไว้แต่แต่ละคนจะกำหนดขึ้นมาเองภายในองค์การ มักกำหนดสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น ผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าคือผู้ที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาที่เหนือกว่าผู้ที่อยู่ในลำดับชั้นต่ำกว่าจะต้องยอมรับในอำนาจและอิทธิพลของผู้ที่อยู่ในสายการบังคับบัญชาที่สูงกว่า อย่างไรก็ตามอำนาจที่ได้มาอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรมจะเป็นที่ยอมรับก็ต่อเมื่อผู้นั้นใช้อำนาจอย่างถูกต้องจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ๆ ในองค์การ หากเป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว อำนาจจะมีความมั่นคงเป็นที่น่าเชื่อถือ หากผู้นั้นใช้อำนาจทำในทางตรงกันข้าม อำนาจนี้จะไม่เป็นที่ยอมรับอาจส่งผลให้แนวโน้มของอำนาจนั้นลดลงอย่างมากหรือหมดไปเลย อำนาจลักษณะนี้จึงเหมาะที่จะใช้ในระบบราชการ

"งานของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดให้บริการแก่ประชาชนทางด้านข่าวสาร รวมทั้งการติดต่อประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสื่อมวลชนในชุมชนชนบททั้งหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง นอกจากนี้จะเป็นผู้กลั่นกรองข่าวสารของหน่วยราชการไปยังประชาชนในท้องถิ่นโดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ได้มอบอำนาจในการแถลงข่าวผ่านสื่อมวลชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ทำให้การดำเนินงานอยู่ในกรอบและระเบียบของทางราชการ ผู้ดำเนินงานซึ่งเป็นข้าราชการก็มีความมั่นใจในการทำงานเพราะอย่างน้อยที่สุดได้ปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อความคล่องตัวในการทำงาน ได้ปรับปรุงวิธีการทำงานในหลายรูปแบบ ให้มีความรวดเร็ว แต่ยึดถือความถูกต้องเป็นหลัก นอกจากนี้ยังเป็นตัวแทนของหน่วยราชการในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อมวลชน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบูรณ์จึงเปรียบเสมือนกันชนระหว่างข้าราชการและภาคเอกชน ซึ่งก็คือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสื่อมวลชนในท้องถิ่นบางครั้งมีการกระทบกระทั่งกันเป็นธรรมดา ในฐานะผู้ประสานงานจึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดความราบรื่นในการทำงาน" (สุรีย์ สุขกรรม, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

จากทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างสื่อมวลชนกับทางราชการเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย ผู้ใช้อำนาจจะต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งตามตัวบทกฎหมาย หรือได้รับการมอบหมายอำนาจตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดขึ้น ดังนั้นผู้ใช้อำนาจดังกล่าวจะได้รับการยอมรับจากสังคมโดยปริยาย ในกรณีนี้ผู้ใช้อำนาจเป็นข้าราชการที่ทำงานในระบบราชการ ดังนั้นผู้ใช้อำนาจจะใช้ระเบียบต่าง ๆ เป็นแนวทางในการทำงานทั้งสิ้น ถ้าใช้ถูกต้องเหมาะสมก็จะสามารถทำให้บุคคลทั่วไปเกิดการยอมรับ

รับนับถือ และในทำนองเดียวกันหากการใช้อำนาจไม่ถูกต้องเหมาะสมก็จะต้องได้รับการต่อต้าน

"สำหรับงานทางด้านวิทยุกระจายเสียง จะต้องยึดกรอบและแนวทางที่กฎหมายได้ระบุไว้ ผู้ประกาศของสถานีวิทยุ 921 กรป.กลาง ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายเสียง สถานีวิทยุแห่งนี้ เป็นสถานีของทหาร มีเป้าหมายเพื่อการปฏิบัติกรทางด้านจิตวิทยาและการพัฒนาประเทศ ผมรับรองได้เลยว่าเจ้าหน้าที่ของเราทุกคนจะต้องปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด เจ้าหน้าที่ทุกคนมีศรัทธาทหารแม้แต่ผู้จัดรายการภาษา ม้ง ทุกเช้าเมื่อจัดรายการเสร็จแล้วจะต้องนำเทปมาตรวจสอบเพราะเราไม่รู้ว่าพูดอะไรกันบ้าง เท่าที่ผ่านมากการจัดรายการทุกรายการจะต้องได้มาตรฐาน และเป็นไปตามเป้าหมายที่หน่วยเหนือกำหนดไว้โดยเฉพาะผู้จัดรายการทุกคนจะมีใบผู้ประกาศจากกรมประชาสัมพันธ์ให้เรียบร้อยเสียก่อน ผมจึงมั่นใจว่าสถานีวิทยุ 921 กรป.กลาง สามารถปฏิบัติงานได้เต็มประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่หน่วยเหนือวางไว้" (สุพจน์ วีระวงศ์, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในฐานะสื่อมวลชนของทางราชการพบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามกรอบและระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้ ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของหน่วยงานดังกล่าวต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่ทางราชการกำหนดไว้ เป็นการใช้อำนาจตามกรอบกติกาที่วางไว้แล้ว

จากการศึกษาพบว่าแนวทางการใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ที่เป็นข้าราชการสังกัดหน่วยงานทางการประชาสัมพันธ์ เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีสื่อสารมวลชนเพื่อการพัฒนาซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า สื่อมวลชนของรัฐมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาในแนวนโยบายของชาติที่กำหนดไว้ นอกจากนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า สื่อมวลชนของรัฐจะ

ผ่านการตรวจสอบการดำเนินงานโดยการเข้าควบคุมโดยตรง ประการสำคัญ
งบประมาณทั้งหมดในการดำเนินงานได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลทั้งหมด

3. การใช้อำนาจโดยทางอ้อมของสื่อมวลชนเพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

อำนาจในการอ้างอิง การใช้อำนาจในลักษณะนี้เกิดจากการที่ผู้ใช้
อำนาจเป็นที่รักใคร่ชอบพหรือได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นทำให้บุคคลอื่น
มีความรู้สึกประทับใจต่อบุคคลผู้นั้นและเกิดความศรัทธาอยากเอาอย่าง เลียนแบบ
การใช้อำนาจในลักษณะนี้ผู้ใช้อำนาจจะต้องเข้าถึงจิตใจและความรู้สึกของบุคคล
อื่น จะเห็นว่าการใช้อำนาจประเภทนี้ ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของ
จังหวัดเพชรบูรณ์สามารถใช้อำนาจในการอ้างอิงในรูปแบบต่าง ๆ ดร. สุวัฒน์
โชคสุวัฒน์สกุล นายอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้กล่าวถึงการใช้อำนาจ
ของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทว่า

"สื่อมวลชนจะต้องทำให้ประชาชนชื่นชอบ จะใช้อำนาจกับประชาชน
ในลักษณะปิด เบือนข่าวสารไม่ได้ - ความใกล้ชิดกับประชาชนทำให้สื่อมวลชน
เป็นตัวแทนของประชาชนผู้ยากไร้โดยการนำความทุกข์ยากของประชาชนมาบอก
กล่าวกับข้าราชการที่สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ของตนเอง โดยชี้ถึงภาระหน้าที่ของ
ข้าราชการที่จะต้องแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน จะทำให้หูตาของ
ข้าราชการกว้างขวางขึ้น เนื่องจากมีผู้ชี้ให้เห็นโลกกว้างที่ยังก้าวไปไม่ถึง
ข้าราชการจึงจำเป็นต้องทำหน้าที่ซึ่งบ่งบ่งอยู่โดยถือว่าประชาชนเป็นหัวใจ
ของข้าราชการนับตั้งแต่ผมมาดำรงตำแหน่งนายอำเภอศรีเทพได้รับความร่วมมือ
จากสื่อมวลชนในการบอกกล่าวให้ประชาชนได้รับรู้ว่าผมกำลังทำอะไรเพื่อ
ประชาชนบ้าง เมื่อสื่อมวลชนลงข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับนโยบายและ

โครงการที่ผมคิดขึ้น บางครั้งยังไม่ได้ลงมือด้วยซ้ำไปแต่ข่าวเผยแพร่ออกไปก่อนแล้ว จึงได้รับความร่วมมือและมีการถามไต่จากพี่น้องประชาชน นอกจากนั้นเมื่อลงมือทำงานกันจริง ๆ แล้ว ทุก ๆ โครงการได้รับความร่วมมือจากประชาชนอย่างล้นหลามซึ่งแสดงถึงการใช้อำนาจของสื่อมวลชนได้ผลจริง ๆ

(สุวัฒน์ โชตสุวัฒนสกุล, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

จากลักษณะอำนาจที่นายอำเภอศรีเทพได้กล่าวถึงนี้ เป็นการใช้อำนาจโดยการเข้าถึงจิตใจประชาชน ออกัสสื่อมวลชนเป็นสื่อเพื่อที่จะขอความร่วมมือจากประชาชนโดยการแก้ปัญหาของประชาชนนั้นเกิดขึ้นโดยผ่านสื่อมวลชน ซึ่งการใช้อำนาจในลักษณะนี้ผู้ใช้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถเข้าถึงจิตใจของผู้อื่นได้ โดยเน้นด้านคุณธรรมเป็นสำคัญ สำหรับสื่อมวลชนที่ได้กล่าวถึงการใช้อำนาจในลักษณะนี้ โดยนายสมิคร โชติวรณ ได้ให้ทัศนะว่า

"ผมเป็นสื่อมวลชนที่อยากเห็นความยุติธรรมในสังคม การเป็นนักข่าวได้รับความเกรงใจจากหน่วยงานต่าง ๆ ของทางราชการโดยเฉพาะตำรวจกับนักข่าวมีความสัมพันธ์รู้ไว้รู้ฟังกันดี ผมสามารถช่วยเหลือประชาชนที่ไม่ได้รับความ เป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ผมเคยนำประชาชนไปพบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อเห็นหน้าผม เจ้าหน้าที่ก็ให้ความช่วยเหลือประชาชนดังกล่าวเป็นอย่างดี การไปขอความเป็นธรรมหากผมไปด้วยจะได้รับความเกรงใจ เรื่องอย่างนี้หากหน่วยราชการปิดความรับผิดชอบ ไม่ช่วยเหลือประชาชนเห็นอยู่ ต่ำหูต่ำตา สื่อมวลชนอย่างผมจะต้องยืนอยู่เคียงข้างประชาชน"

(สมิคร โชติวรณ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

การใช้อำนาจในลักษณะนี้ของผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทจะเกิดขึ้นเมื่อมีความไม่เป็นธรรมในสังคม สื่อมวลชนจะใช้ความกว้างขวางและการรู้จักสนิทสนมกับหน่วยราชการช่วยเหลือประชาชน ทั้งที่ตนเองไม่ได้มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งการใช้อำนาจในลักษณะนี้เป็น การอ้างอิงอำนาจของ

ตนเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น สื่อมวลชนจึงเป็นสื่อกลางในการสร้างความเป็นธรรม ให้เกิดขึ้นภายในสังคม

อาจสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานของผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบท เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม การใช้อำนาจในลักษณะนี้เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะพบว่าผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์จะยอมรับและปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีต่อสังคมซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องใช้ความถูกต้อง ความเป็นกลางและการประนีประนอมสูงมาก

4. การใช้อำนาจบังคับข่มขู่

อำนาจในการบีบบังคับ การใช้อำนาจในลักษณะนี้ได้มาจากการบังคับขู่ คุกคาม ซึ่งเป็นฐานอำนาจที่ตรงข้ามกับการใช้อำนาจในการจะให้ผลตอบแทน หรือรางวัลคือ เป็นอำนาจที่สามารถลงโทษผู้อื่นโดยปกติอำนาจชนิดนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ และภายในองค์การหากมีการใช้อำนาจประเภทนี้บ่อยครั้งจะได้รับการต่อต้านจากสมาชิก นายสมคิด โชติธรรม ได้ให้ทัศนะว่า

"ผมอยากเป็นผู้สื่อข่าวหนึ่งสื่อพิมพ์ส่วนกลางจึงยอมเป็นผู้ช่วยผู้สื่อข่าวให้กับผู้รับเหมาก่อสร้างซึ่งนำเงินไปซื้อตำแหน่งนักข่าวจากหนึ่งสื่อพิมพ์ส่วนกลางและไม่เคยได้รับค่าใช้จ่าเลย นอกจากนั้นในวันครบรอบวันเกิดของหนึ่งสื่อพิมพ์ต้องถูกบีบให้หาโฆษณาสปอนเซอร์ให้กับหนึ่งสื่อพิมพ์ส่วนกลางด้วย ชุดงาย ๆ ก็ต้องไปไกลจากตำรวจ จากเจ้าของบ่อน เจ้าของของช่องมาให้ สุดท้ายมารู้ว่ามีการบีบบังคับกันมาเป็นช่วง ๆ จากเจ้าของหนึ่งสื่อพิมพ์ผ่านมาทางผู้อำนวยการหนึ่งสื่อพิมพ์และหัวหน้าฝ่ายข่าวภูมิภาค ทำให้ที่นักข่าวในต่างจังหวัดต้องออกตระเวนรีดไถหน่วยราชการและภาคเอกชนภายในจังหวัด ซึ่งรายได้เหล่านี้จะแบ่ง

เป็นเปอร์เซ็นต์ระหว่างผู้บริหารที่อยู่ในกรุงเทพฯ คิดดูเอาเองก็แล้วกันจะมีใคร
อยากควักกระเป๋าต่อนหลังผมมารู้ความจริงเลยไม่ยากท่า"

(สมัคร โชติวรณ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

บางครั้งการทำงานของผู้มีอาชีพสื่อมวลชนท้องถิ่น จะต้องใช้อ่านาฉบับบังคับคนในสังคมให้ทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่เต็มใจ การทำในลักษณะนี้มีขั้นตอนและสิ่งแอบแฝงซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลัง ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้เห็นว่าตามปกติแล้ว ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทจะถูกบีบบังคับจากหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดให้หารายได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องติดต่อกับหน่วยราชการ การใช้อำนาจในลักษณะนี้ทำให้เกิดภาพรวมที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากการกระทำอย่างไม่เต็มใจของบุคคลต่าง ๆ ในการปฏิบัติของผู้มีอำนาจจากหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง บางกรณีเกิดขึ้นอย่างไม่เต็มใจแต่จำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้จึงต้องทำเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์

จากการศึกษา พบว่าการใช้อำนาจโดยการบีบบังคับทั้งผู้ใช้อำนาจและผู้รับผลของการกระทำจากการใช้อำนาจนั้นต่างไม่มีความสบายใจ และรู้สึกอึดอัด แต่สถานการณ์บีบบังคับ ผู้ใช้อำนาจในลักษณะนี้จะไม่มีความมั่นคง ไม่สามารถรักษาอำนาจได้ยืนยาว

"มีผู้สื่อข่าวตัวดำ ๆ เล็ก ๆ บอกพี่ว่าอยู่หนังสือพิมพ์มวลชนมาขอเงินพี่ ห้าร้อยบาท อ้างว่าจะเอาไปร่วมลงถวายพระพร วันที่ 12 สิงหาคมหาราชินี พี่บอกยินดีร่วมมือแต่ขอให้มีหนังสือจากบรรณาธิการมาก็แล้วกัน เห็นเงียบหายไปเลย อ้างว่าชื่อ ปราโมทย์ อะไรนี่แหละเห็นหายไปเลยไม่ยอมมาเอาความจริงแล้ว สภต.นาเจดียง ยินดีต้อนรับสื่อมวลชนทุกคน มีข้อขัดข้องขอให้ออก หรือจะมานั่งคุยกันกาแฟกันก็ได้" (เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์ฉาย, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

จากข้อมูลที่ได้ จะมีผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีพฤติการณ์
 ตระเวนเดินสายออกกรีดยอดหน่วยราชการต่าง ๆ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่ง
 อาจจะมีพฤติการณ์หรือจุดอ่อนที่ทำให้ผู้สื่อข่าวรู้ แต่บางครั้งการใช้อำนาจของผู้มี
 อาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทอาจมีรูปแบบอื่น ๆ อีก จะเป็นการข่มขู่
 เจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นกัน โดยใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท
 สกัดหนังสือพิมพ์ส่วนกลางสร้างความเกรงใจให้เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

"คุณจะเห็นว่า มีผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับใหญ่ทำผิดกฎหมายและ
 เจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลย ไม่ยอมดำเนินการให้ถูกต้อง ก็ปีมน้ำมันสร้างผิดแบบ
 เห็นกันตาตาไม่มีใครกล้าแตะ อ้างว่าอยู่หนังสือพิมพ์ฉบับใหญ่ พอจังหวัดมาตรวจ
 สอบ ก็พากันไปเลี้ยง เกรงอกเกรงใจกันอยู่นั้นแหละ ไม่เห็นสิ่งให้แก้ไขหรือ
 ดำเนินการอะไร มีข้ออ้างอยู่เรื่อยว่าลงทุนไปหลายล้าน เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด
 ยังถูกปิดปากขนาดนี้ ระดับอำเภอไม่ต้องพูดถึงอีกทั้งงอ ทางราชการจะเกรงใจ
 นักข่าวผมไม่ว่าถ้าหากทำถูกกฎหมาย รายเดียวกันนี้แหละเห็นพวกตำรวจชั้น
 ผู้น้อยมันเล่าให้ฟังบอกว่าไปชุมนุมมันไว้ถ้ามีปัญหาจะมาตีให้และ ไปชุมนุมมันได้
 ระดับเล็กมันก็ไม่กล้าหือ" (กิตติพงษ์ รัตนวิภาคกุล, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้กล่าวถึงผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทที่ใช้
 อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ข่มขู่ข้าราชการที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยอ้างถึง
 การเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับใหญ่สามารถที่จะเขียนข่าวทำลายข้าราชการได้
 ผู้วิจัย พบว่าการใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทที่ถูกพาดพิง
 ถึงนี้ ปรากฏว่าเป็นผู้มีฐานะดี มีบุคลิกภาพดี เป็นผู้นำของชมรมผู้สื่อข่าวส่วน
 กลาง บุคคลผู้นี้ได้สร้างบารมีทำให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเกิดความเกรงอกเกรงใจ
 บุคคลผู้นี้มีปัจจัยหลายอย่างที่เอื้ออำนวยให้เป็นที่ยอมรับของหลาย ๆ ฝ่าย ที่เด่น
 ชัดที่สุด คือการเป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นอกจากนั้นยังเป็นหัวหน้าให้
 กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่ง ดังนั้นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในบางเรื่อง

จึงได้รับการยกเว้น

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท เพื่อข่มขู่ให้เกิดความเกรงกลัวเพื่อตนเองจะได้รับผลประโยชน์ที่คาดหวังไว้นั้น เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในหลักการที่ว่า สื่อมวลชนควรหลีกเลี่ยงอะไรก็ตามที่จะนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมหรือความระส่ำระสายหรือฉว่งละเมียด ดังนั้นการใช้อำนาจในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่สมดุลย์ขึ้นในสังคม

การรักษาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีอำนาจต้องรักษาอำนาจอันเป็นการรักษาผลประโยชน์ของตนเองไว้ อำนาจนั้นต้องเกิดจากความชอบธรรมจึงถือว่าเป็นอำนาจโดยแท้จริงผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทสามารถรักษาอำนาจไว้ได้ ในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การรักษาอำนาจโดยการใช้ความชอบธรรม

เป็นการรักษาอำนาจโดยการใช้อำนาจนั้นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมและใช้อย่างถูกต้องคลองธรรมด้วยกระบวนการที่ทำให้เกิดความชอบธรรม หากไม่รักษาอำนาจให้เกิดความชอบธรรมแล้วการต่อต้านจะเกิดขึ้น นายวิรัช รัตมีเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ได้กล่าวว่า

"การปฏิบัติงานของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนของจังหวัดเพชรบูรณ์ทุกคนมีความพร้อมและให้ความสนใจเข้าข่าวสารของทางราชการออกเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชนเป็นอย่างมาก หน่วยราชการต่าง ๆ จึงให้ความสนใจต่อทัศนะ

และความคิดเห็นของสื่อมวลชน เป็นอย่างมาก หากมีข้อบกพร่องทางจังหวัดได้สั่งให้ดำเนินการแก้ไขโดยรีบด่วน ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการด้วย แต่โดยข้อเท็จจริงแล้ว บางครั้งผู้มีอาชีพสื่อมวลชนได้มองการทำงานของทางราชการเพียงด้านเดียว จะด้วกับความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็แล้วแต่ ข่าวสารที่ออกมาจึงบิดเบือนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ดังนั้นการศึกษาประเด็นปัญหาทางด้านสังคมอย่างรอบคอบของสื่อมวลชนก่อนการนำเสนอทางสื่อต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะการเผยแพร่ข่าวสารออกไปสู่วงกว้างแล้ว การติดตามแก้ไขให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องนั้นจะทำให้ทางจังหวัดเกิดความขัดแย้งกับสื่อมวลชน เนื่องจากประชาชนจะเกิดความสับสนว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร ดังนั้นความรับผิดชอบของสื่อมวลชนต่อข่าวสารที่นำเสนอออกไปเป็นสิ่งสำคัญ ในปัจจุบันนี้สื่อมวลชนย่อมมีอำนาจเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของทางราชการอยู่แล้วโดยมีสิทธิในการนำเสนอข่าวที่เห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อประชาชน" (วิรัช รัตมีเทศ, สัมภาษณ์ มีถุนายน 2535)

จากทัศนะของผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์จะเห็นได้ว่าการนำเสนอข่าวสารของผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทนี้ ทางราชการได้ยอมรับถึงบทบาทของการใช้อำนาจนั้นอยู่แล้วแต่จะมีประเด็นเกี่ยวกับการใช้ความชอบธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง นั่นคือข่าวสารที่ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทรับไปไม่ตรงกับข้อเท็จจริงแล้วนำออกเผยแพร่โดยไม่ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะความประมาทเกินเลื่อ เป็นการจงใจ ทั้งสองกรณีข่าวสารจะบิดเบือนจากความเป็นจริงทำให้ยากแก่การติดตามแก้ไขและท้ายสุดจะมีผลต่ออำนาจของผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบท

"กว่าจะขึ้นมามาถึงระดับนี้ต้องใช้เวลาพอสมควรการที่จะทำให้คนอื่นยอมรับได้ต้องผ่านร้อนผ่านหนาวมาเยอะ สมสังกัดหนังสือพิมพ์ไทยรัฐหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายมากที่สุดในประเทศไทย ต้องรักษาเก้าอี้เอาไว้เหมือนกัน

ความจริงผมก็มีหนังสือพิมพ์ของผมอยู่แล้ว หนังสือพิมพ์ราษฎรพิมพ์ทุกฉบับไม่เคยขาด การรักษาสถานภาพอย่างนี้ต้องใช้เงินเยอะ คนเราพอเป็นใหญ่เป็นโต ลูกน้องเยอะ ค่าใช้จ่ายก็สูงเหมือนกับที่เขาว่า ยิ่งสูงยิ่งหนาว ผมพยายามทำทุกอย่างเพื่อสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นอย่างงานเลี้ยงวันที่ 5 มีนาคม วันนั้นข่าว ผมเชิญท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมาเป็นประธาน เลี้ยงโต๊ะจีนทั้งหมด 50 โต๊ะ เลี้ยงแต่เหล้า แบล็ค เลเบิ้ล ค่าใช้จ่ายทั้งหมดผมออกเอง ไม่อยากรบกวนใคร ผุดงาย ๆ การเป็นนักข่าวในปัจจุบันนอกจากจะต้องมีความคล่องตัวในการทำข่าวแล้วจะต้องมีคุณธรรม มีพรรคพวกมาก ๆ จะต้องคบกับคนทุกระดับชั้น มีอะไรไม่ชอบมาพากลจะมีคนมากระซิบบอก" (เชิดชาย ผลสว่าง, สัมภาษณ์ สิงหาคม 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวถึงวิธีการในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการทำงาน และจะต้องมีประสบการณ์มากพอสมควร แนวทางที่จะทำให้สามารถเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมจำเป็นต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีฐานะทางสังคมสูง เป็นที่ยอมรับของบุคคลทุกประเภท นอกจากนั้นในการทำงานจะต้องยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

จากแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม จะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลักได้แสดงความคาดหวังต่อสื่อมวลชนว่าจะให้เป็นไปในรูปแบบใด ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับสังคมและสาธารณชน มีสิทธิคาดหวังเกี่ยวกับมาตรฐานขั้นสูงจากการดำเนินงานของสื่อมวลชน และสิทธิเข้าแทรกแซง เพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรฐานดังกล่าวเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

2. การรักษาอำนาจโดยการแบ่งปันผลประโยชน์

เป็นการรวมกลุ่มบุคคลเพื่อช่วยเหลือในกิจกรรมต่าง ๆ ให้มั่นคงสืบไป ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนจะมีการเฉลี่ยผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดความพอใจในสถานะภาพของตนเอง บุญเลิศ พุทธิเจริญ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาไท กล่าวว่า

"ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนนักหนังสือพิมพ์อย่างพวกผม ทำงานสื่อมวลชนด้วยใจรัก ตามปกติผมมีอาชีพหลักอยู่แล้วอาชีพสื่อสารมวลชนเป็นเพียงอาชีพเสริมที่ทำให้อาชีพหลักเจริญก้าวหน้า เช่น เป็นชาวสวนปลูกลมะขามหวาน เมื่อมีอาชีพสื่อสารมวลชนสามารถเผยแพร่ชื่อเสียงและผลิตผลภายในสวนได้ ทำให้ประชาชนรู้จักอาชีพเกษตรกรก็มีความมั่นคงก้าวหน้า หรือผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนบางคนเป็นเจ้าของปั๊มน้ำมันก็จะได้รับความสะดวกร ความเกรงใจจากเจ้าหน้าที่ในการตรวจปั๊มน้ำมัน ได้รับความอะลุ่มอล่วยจากกฏระเบียบต่าง ๆ หรือจากการที่สื่อมวลชนมีอาชีพหลักเป็นเจ้าของกิจการรถบรรทุกสิบล้อ มีปัญหาขึ้นมาเจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดความเกรงใจไม่รัดไถ่ บางครั้งการที่มีผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในจังหวัดได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้สื่อข่าว มีการสนับสนุนนักการเมืองทุกระดับตั้งแต่กำนันผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใครสนับสนุนแล้วประสบความสำเร็จชาวบ้านเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่ง เมื่อมีการตั้งงบประมาณสำหรับพัฒนาจังหวัด ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนที่มีอาชีพหลักเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างและสนับสนุนนักการเมืองก็จะได้งานเหล่านี้ไปโดยนักการเมืองเป็นผู้หางบประมาณมาให้" (บุญเลิศ พุทธิเจริญ, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

ประเด็นสำคัญที่สุดสำหรับการรักษาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทก็คือการแบ่งปันผลประโยชน์โดยการใช้อำนาจของตนปกป้องกิจการส่วนตัวซึ่งเป็นอาชีพหลัก รวมทั้งวิถีการรวมกลุ่มเป็นชมรมผู้สื่อข่าว แล้ว

สนับสนุนนักการเมืองให้เป็นตัวแทนทางด้านผลประโยชน์แล้วใช้วิธีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลให้การรักษาอำนาจเป็นไปได้อย่างมั่นคง และยาวนาน

"ผมดูแลอยู่เหมือนกัน ไม่มีหรือกเรื่องของการแบ่งปันผลประโยชน์ การให้งบประมาณไปทำงาน ทางราชการคงจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ เพราะหน่วยราชการมีขั้นตอนที่รัดกุมและต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอน มีผู้รับผิดชอบในทุกระดับ การที่จะให้ผู้รับเหมาจองโครงการกันเลยคงไม่มี เมื่อทางราชการประกาศประกวดราคา ผู้รับเหมาจะไปฮิวกันเองเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าผมรู้ในฐานะที่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดก็คงต้องประกาศยกเลิกยังสื่อมวลชนที่เป็นผู้รับเหมาซึ่งจะต้องรู้ดี ผมไม่เคยทำงานใครเป็นพิเศษ ผมขอยืนยันว่าจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด" (วิรัช รัตมีเทศ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2535)

ในเรื่องเดียวกันนี้ นายประเสริฐ รัตมี ประธานสภาจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้กล่าวถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบท และมีอาชีพรับเหมาก่อสร้างได้รับอภิสิทธิ์จากการประมูลงานของทางราชการ

"ในฐานะที่ผมเป็นนักการเมือง ขอเรียนว่ามันจะต้องมีบ้างเป็นธรรมดา เป็นหัตถ์ฉานของใครคนนั้นก็ต้องได้งานไปแต่ต้องใช้ฝีมือกันหน่อย ที่ผู้รับเหมาได้งานเข้าซากกันอยู่ไม่ก็เจ้า มันมีเหตุผลหลายอย่าง ผู้รับเหมาบางคนอาจนัดแต่งงานถนน เวลาม้งานประมูลชุดเจาะบ่อบาดาลก็ทำไม่ได้ เพราะไม่มีเครื่องมือ เรื่องพรรคพวกก็มีบ้างทุกวงการ" (ประเสริฐ รัตมี, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งพูดถึงเรื่องของการแบ่งปันผลประโยชน์ในฐานะที่ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง เรื่องเหล่านี้จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด

เพชรบูรณ์ ได้กล่าวยืนยันว่างานก่อสร้างของทางราชการจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่าผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะได้อภิสิทธิ์ในการประมูลงานจากหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัดที่เป็นเจ้าของเรื่อง ซึ่งตรงกับข้อมูลที่ได้จากประธานสภาจังหวัด

"ผมขอยืนยันว่า สื่อมวลชนที่เป็นหัวหน้าแผนกการเมืองจะได้รับผลประโยชน์จากการประมูลงานของทางราชการอย่างน้อยที่สุดโครงการที่เป็นของ สจ. หรือเป็นของ ส.ส. หัวหน้าแผนกจะต้องประมูลได้แน่นอน ถ้าไม่ทำเองก็จะขายงานให้คนอื่น หรือได้ค่าจ้าง ไม่มีทางขาดทุนอยู่แล้ว บางทีพวกข้าราชการในหน่วยงานราชการจะคอยเป็นหูเป็นตาให้กับผู้รับเหมา ผู้ว่าขึ้นประกาศประกวดราคาออกมาแล้วปิดกั้นไม่ให้ใครรู้ พอถึงวันประกวดราคามีผู้ยื่นซองรายเดียว ไม่มีผู้แข่งขันได้งานไปหวาน ๆ แต่ผลาญงบประมาณชาติ พวกเราสื่อมวลชนบางคนใช้วิธีการแบบนี้มาตลอด ไม่รู้จะรวยยังงัยแล้ว ส่งไปให้สถานีวิทยุเซ็นรับกันไว้เฉย ๆ ไม่ยอมประกาศก็มี ส่งไปให้หนังสือพิมพ์ไม่ยอมลง ถ้าพวกเราสื่อมวลชนไม่ยอมทำให้เรื่องนี้ใสบริสุทธิ์แล้วผมคิดว่าต่อไปบ้านเมืองของเราคงจะแย่แน่ ๆ " (สมัย เกษสุวรรณ, สัมภาษณ์ บลทินภาค 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่เป็นผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทได้ให้ข้อมูลในเรื่องของการรักษาอำนาจว่า การแบ่งปันผลประโยชน์เป็นเรื่องสำคัญ เรื่องหนึ่งที่จะทำให้อำนาจสามารถอยู่ภายในกลุ่มได้อย่างยาวนาน จะมีการแบ่งปันผลประโยชน์กันอย่างทั่วถึง โดยมีผู้เกี่ยวข้องและร่วมมือกันหลายฝ่าย ทั้งผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ข้าราชการและนักการเมืองในทุกระดับ

พอสรุปได้ว่า การรักษาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการแบ่งปันผลประโยชน์โดยความร่วมมือจากทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมืองที่มีอำนาจในทุกระดับ การประสานผล

ประโยชน์ดังกล่าว ไม่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีอำนาจนิยม ซึ่งมุ่งให้สื่อมวลชนไม่ควรทำลายค่านิยมของคนส่วนใหญ่หรือค่านิยมหลักทางศีลธรรมและทางการเมือง และในขณะเดียวกัน ตามหลักการของทฤษฎีสรีระภาพนิยมซึ่งมุ่งให้สื่อมวลชนเป็นยามเฝ้ามองการดำเนินการของระบอบประชาธิปไตยคอยระมัดระวังและเอะอะเมื่อมีการปฏิบัติในทางมิชอบ แต่ปรากฏว่าผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์กลับปฏิบัติหน้าที่ในทางมิชอบเสียเอง

3. การรักษาอำนาจโดยการผูกมิตรกับหน่วยงานของทางราชการ และนักรการเมืองทุกระดับ

ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่แล้ว จะมีความผูกพันกับส่วนราชการมากเป็นพิเศษ เพราะแหล่งข่าวส่วนใหญ่จะเป็นของทางราชการ การให้บริการประชาชนทุกด้านจะขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การพึ่งพาข้าราชการในฐานะกลไกของรัฐจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์เป็นพิเศษ

"นักข่าวจะต้องผูกพันกับแหล่งข่าว สำหรับการทำข่าวหนังสือพิมพ์จะต้องใช้ช่องทางราชการเป็นหลัก ข่าวเกี่ยวกับภาคธุรกิจเอกชนมีความเคลื่อนไหวน้อยมาก เพราะด้านการลงทุนก็ดี ความเคลื่อนไหวในเชิงธุรกิจก็ดียังมีไม่มากนัก ส่วนราชการต่าง ๆ ยังมีส่วนสำคัญในการกุมชะตาชีวิตของราษฎร ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับส่วนราชการ อย่างน้อยที่สุดเอาไว้พึ่งพาอาศัยกัน อย่างผมต้องพึ่งหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขในฐานะเป็นประธานชมรมร้านขายยาจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้สื่อข่าวคนอื่น ๆ คงจะต้องพึ่งพาอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเองเช่นกัน"

(กิตติพงษ์ รัตนวิภาคกุล, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัด เพชรบูรณ์ ยังต้องทำการนำเสนอข่าวสารของส่วนราชการมากเป็นพิเศษ เนื่องจากภาวะทางสังคมของจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนราชการยังมีบทบาทเป็นอย่างมาก ภาคเอกชนยังมีบทบาทรองลงมา

ดังนั้น ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจึงยังคงหวังพึ่งหน่วยงานของทางราชการและจะมีมากเป็นพิเศษสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตน

"สำหรับทหารจะเป็นที่พึ่งของประชาชนตลอดไปโดยเฉพาะสื่อมวลชน ผมขอย้ำว่า มีความแนบแน่นกันเป็นพิเศษ สื่อมวลชนทุกท่านให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทางทหารมาโดยตลอด บางครั้งอาจจะไม่ได้รับความสะดวกในเรื่องของการทำข่าว แต่สื่อมวลชนยังมีความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงขั้นตอนของทางราชการ โดยส่วนตัวของผมแล้ว พี่น้องสื่อมวลชนสามารถเข้าพบผมได้ตลอดทุกสถานที่ ทุกเวลา ผมเป็นคนไม่มีพิธีรีตอง ข่าวเรื่องใดที่ไม่อยู่นอกเหนืออำนาจผมพร้อมที่จะให้ข่าว เท่าที่ผมสังเกตดูนักหนังสือพิมพ์ของจังหวัดเพชรบูรณ์มีความสามารถสูง ชัยชนะแข็งในการทำข่าว ผมพยายามให้ความเป็นกันเองกับทุกคน" (ประดิษฐ์ เขียวทอง, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ กับหน่วยราชการเป็นไปอย่างราบรื่น ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน หน่วยงานทางราชการมุ่งหวังให้สื่อมวลชนช่วยเผยแพร่ข่าวสาร สร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน ในขณะที่เดียวกันผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชนบทสามารถให้บริการทางด้านข่าวสารได้อย่างเต็มที่และได้ประโยชน์ร่วมกัน

"การเมืองกับเรื่องของสื่อมวลชนคงแยกกันไม่ออก สื่อมวลชนที่ดีคงจะต้องสนับสนุนให้นักหนังสือพิมพ์มีความเห็นที่หลากหลายตามระบอบประชาธิปไตย บรรณาธิการกับนักข่าวไม่จำเป็นที่จะต้องมีความเห็นที่เหมือนกัน ในขณะที่เดียวกัน

หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับของจังหวัดเพชรบูรณ์ก็ไม่จำเป็นจะต้องสนับสนุน
 นักการเมืองคนเดียวกัน หนังสือพิมพ์ 1 ฉบับ อาจสนับสนุนนักการเมืองหลาย ๆ
 คนก็ได้ เท่าที่ผมมีประสบการณ์มาสื่อมวลชนของจังหวัดเพชรบูรณ์จะวางตัวเป็น
 กลางมีบ้างเหมือนกันที่สนับสนุนนักการเมืองคนใดคนหนึ่งมากเป็นพิเศษ ดังนั้น
 หนังสือพิมพ์ฉบับใดจะอยู่ได้นานขึ้นอยู่กับว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นหรือสื่อมวลชน
 ประเภทนั้นจะสามารถหาแนวร่วมคือประชาชนมาสนับสนุนได้มากน้อยเพียงไร
 นักการเมืองซึ่งมีฐานมาจากประชาชนก็คงจะต้องสนับสนุนสื่อมวลชนประเภทนั้น
 เหมือนกัน" (เกษม บุตรขุนทอง, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

ในเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับผู้มีอาชีพ
 สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท นายกฤษฎิ์มนตรีเทศบาลตำบลหล่มสักได้ให้ทัศนะใน
 เรื่องเดียวกันนี้ว่า

"นักการเมืองอยากสนับสนุนหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอื่น ๆ ให้
 สามารถบริการข่าวให้ไปถึงประชาชนให้ได้มากที่สุด การสนับสนุนจะมีทั้งการให้
 ความร่วมมือทางด้านคำแนะนำ การสนับสนุนทางด้านการเงิน แต่สื่อมวลชนไม่
 จำเป็นที่จะต้องผูกขาดการช่วยเหลือจากนักการเมืองคนใดคนหนึ่ง ผมคิดว่า
 หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนที่วางตัวเป็นกลางทำงานตามสถานการณ์คงจะสามารถ
 อยู่ได้นาน แต่สื่อมวลชนที่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง คงจะต้องพบอุปสรรคมากพอ
 สมควร ช่วงนี้ระบอบประชาธิปไตยกำลังเจริญรุ่งเรืองในบ้านเมือง ผมคิดว่าสื่อ
 มวลชนจะทวีบทบาทเพิ่มมากขึ้น" (ประวัติ นีวช่วย, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

จากทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการรักษา
 อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์นั้น เป็นไป
 ตามหลักการของทฤษฎีสื่อมวลชนเชิงประชาธิปไตยแบบเข้ามามีส่วนร่วม ที่ว่า
 องค์การสื่อมวลชน และเนื้อหาจากสื่อมวลชนไม่ควรจะอยู่ภายใต้การควบคุมทาง
 การเมืองและการควบคุมจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่

เกี่ยวข้องกับทุกระดับ ต้องการให้ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบททำหน้าที่ของตนเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

ทัศนะของนักการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นได้เน้นให้เห็นว่าในปัจจุบันระบบประชาธิปไตยได้รับการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นความสำคัญของสื่อมวลชนจึงมีมากขึ้น บทบาทของสื่อมวลชนจะขึ้นอยู่กับระบอบการปกครองในบ้านเมือง อำนาจของสื่อมวลชนจะมีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและท่าทีของสื่อมวลชนชนิดนี้ ตามความเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่เป็นนักการเมืองในทุกระดับ พบว่าผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะสามารถรักษาอำนาจไว้ได้ก็ต่อเมื่อสามารถทำให้ประชาชนสนับสนุนได้มาก นักการเมืองจะสนับสนุนสื่อมวลชนประเภทนี้มากยิ่งขึ้นเนื่องจากนักการเมืองจะใช้ประชาชนเป็นฐานในการเลือกตั้ง

การสูญเสียอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท

จากการที่ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แสวงหาอำนาจ ใช้อำนาจ และรักษาอำนาจของตนไว้ แต่ปรากฏว่าเมื่อเกิดความไม่ชอบธรรมขึ้นในสังคมโดยการกระทำของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ย่อมทำให้เกิดปัญหาและความแตกแยก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา จังหวัดเพชรบูรณ์ได้มีการรวมกลุ่มของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท เรียกว่า ชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ต่อมาได้มีการแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งหากจะมองภาพของสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์แล้ว จะเห็นได้ว่าในชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นจะต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจการครอบงำของคนบางกลุ่ม ซึ่งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีกว่ากลุ่มบุคคลอื่นโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตนดังนั้น เมื่อมีการขัดแย้งมากยิ่งขึ้นจึงทำให้เกิดการรวมกลุ่มใหม่

ในลักษณะการกระจายอำนาจและผลประโยชน์ คือ

1. ชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์
2. ชมรมผู้สื่อข่าวส่วนกลาง
3. ชมรมผู้สื่อข่าวเมืองหล่ม
4. กลุ่มผู้สื่อข่าวอิสระ

จากลักษณะดังกล่าว ทำให้ประชาชน กลุ่มอำนาจผลประโยชน์ต่าง ๆ มองผู้มีอาชีพสื่อมวลชนของจังหวัดเพชรบูรณ์ในลักษณะของความไม่น่าเชื่อถือ และสร้างความสับสนให้กับประชาชนมาก เนื่องจากไม่ทราบว่าจะไปเข้ากับกลุ่มใดดี บางครั้งหน่วยราชการมีการตั้งคณะกรรมการซึ่งจะต้องเชิญสื่อมวลชนเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย หน่วยราชการไม่แน่ใจว่าจะเลือกเชิญสื่อมวลชนจากกลุ่มใด เพราะมีด้วยกันหลายกลุ่ม

"การสูญเสียอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อมวลชน คงจะเกิดขึ้นเพราะสาเหตุมาจากการแตกแยก การขาดความสามัคคี เท่าที่ผมดูผู้สื่อข่าว แบ่งเป็นหลายกลุ่มเหลือเกิน โจมตีกันไปโจมตีกันมาอย่างนี้ จะไม่ทำให้เสื่อมศรัทธาได้ ยิ่งไง ประชาชนคนอ่านพลอยรู้ได้รู้ฟุ้งของพวกผู้สื่อข่าวไปด้วย ตอนแรกผมงงเหมือนกัน วันนักข่าวจัดงานกันตั้ง 3 ที่ 3 อำเภอ ฟัง ๆ ดูก็ท้อแท้เหมือนกัน ถ้าขึ้นไม่รวมตัวกันจะยิ่งทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผมว่าน่าจะมีผู้ใหญ่มาช่วยประสานงานให้ทุกคนมาจับเข้าด้วยกันผมติดตามอ่านหนังสือพิมพ์เรื่องเดียวกันเขียนกันไปคนละทิศละทางอย่างนี้จะให้ไปเชื่อใคร ผมคิดว่าอำนาจของสื่อมวลชนคงจะอยู่ที่ความมีเอกภาพของบุคคลในกลุ่มนั้นเป็นสำคัญ มิฉะนั้นอำนาจหมดหรือลดลงไปเมื่อคนในสังคมเสื่อมศรัทธา" (วิรัช รัชมีเทศ, สัมภาษณ์ มิถุนายน 2535)

ตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบท จะต้องมีความสามัคคี พยายามลดความแตกแยกลง เพราะสาเหตุสำคัญที่

ทำให้สูญเสียอำนาจนั้นเนื่องจากประชาชนเกิดความเสื่อมศรัทธา ดังนั้นผู้มีอาชีพ
สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจึงไม่มีพลังเพียงพอที่จะไปต่อรองกับกลุ่ม
ผลประโยชน์ต่าง ๆ

"ผมคิดว่า การแตกความสามัคคี เป็นสาเหตุสำคัญที่สุด ที่ทำให้ผู้สื่อข่าว
ขาดความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน อันที่จริงเราเคยเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันมา
โดยตลอด เพิ่งมาแตกความสามัคคีกันเมื่อปี 2530 สาเหตุจริง ๆ มาจากการ
แย่งอำนาจกันในชมรม ผู้ใหญ่ในชมรมไม่เปิดโอกาสให้คนอื่นหมุนเวียนกันเข้ามา
บริหารในชมรมคิดว่าตนเองเก่งคนเดียวพอแตกแยกเป็นหลาย ๆ กลุ่ม ภาพพจน์
ของสื่อมวลชนพลอยแย่ไปด้วย" (สุนทร คงวราคม, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

นอกจากนี้ตามความเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีอาชีพอิสระและเคยเข้า
มาปฏิบัติงานในฐานะผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทได้ให้ทัศนะในเรื่องนี้ว่า

"เมื่อมองอย่างผิวเผินในช่วงนี้ ผมว่าสื่อมวลชนเป็นอาชีพที่น่าสนใจ
เป็นงานที่ท้าทาย สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ นักข่าวสามารถ
เผยแพร่ความคิดที่มีประโยชน์ไปยังประชาชนได้อย่างอิสระ เมื่อเข้ามาจริง ๆ
เหตุการณ์ไม่เป็นอย่างที่ผมคิด มีข้อจำกัดหลายด้าน ช่วงที่ผมเข้าไปอยู่ในชมรม
สื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์กำลังมีความแตกแยกกันอย่างหนัก ผมได้เห็นธาตุแท้
ของสื่อมวลชนหลาย ๆ คน วงการนี้ก็เหมือนวงการอื่น ๆ แ่งแย่งชิงดีชิงเด่น
กัน สุดท้ายไม่มีใครมีอำนาจกันจริง ๆ สักคน" (สมเชต มั่นคงดี, สัมภาษณ์
สิงหาคม 2535)

จากทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าปัญหาสำคัญที่ทำให้ผู้มีอาชีพสื่อสาร
มวลชนในชุมชนชนบท สูญเสียอำนาจไปหรือมีอำนาจน้อยลง เนื่องจากความแตก
แยกที่เกิดขึ้นสาเหตุสำคัญเกิดขึ้นจากการแย่งชิงความเป็นใหญ่ในชมรมสื่อมวลชน
เพชรบูรณ์ การตั้งชมรมใหม่ขึ้นมาแข่งขันกับชมรมเดิมซึ่งสร้างความสับสนให้กับ
ประชาชนเป็นอย่างมาก การแข่งขันและชิงดีชิงเด่นของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชน

ในชุมชนชนบท ทำให้สูญเสียความเป็นเชื้อถือและความศรัทธา ดังนั้นการสูญเสียอำนาจที่เกิดขึ้นเพราะการแตกความสามัคคีและแย้งซึ่งอำนาจกัน

การที่ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์สามารถตอบสนองต่อท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สามารถตอบสนองความต้องการภายในกลุ่มขนาดเล็ก ซึ่งภายในจังหวัดเพชรบูรณ์จะมีการแบ่งกลุ่มตามลักษณะภูมิศาสตร์ โดยชมรมผู้สื่อข่าวส่วนกลางจะอยู่ที่อำเภอเมืองสามพิน ชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์จะอยู่ในเขตอำเภอเมือง และชมรมผู้สื่อข่าวเมืองหล่มจะอยู่ในเขตอำเภอหล่มสัก ซึ่งอยู่ตอนใต้ ตอนกลาง และตอนเหนือของจังหวัดตามลำดับ ดังนั้น จึงสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสื่อมวลชนเชิงประชาธิปไตยแบบเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมุ่งเน้นให้ท้องถิ่นต่าง ๆ ควรมีสื่อมวลชนเป็นของตนเอง

1. การสูญเสียอำนาจโดยการถูกปลดออกจากหนังสือพิมพ์ต้นสังกัด

เมื่อผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทปฏิบัติงานในฐานะสื่อมวลชนมักมีผลกระทบต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มากพอสมควร ดังนั้นปัญหาการกระทบกระทั่งกันจึงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การต่อต้านในรูปแบบต่าง ๆ จะเกิดขึ้นถ้าผลงานเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะได้รับ การสนับสนุนจากประชาชน ในขณะที่หากการปฏิบัติงานมีลักษณะที่ไม่ถูกต้อง ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะไม่ได้รับการสนับสนุนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น การร้องเรียนไปยังหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดที่จะเกิดขึ้นจะมีการดำเนินการตามขั้นตอน

"ปัญหาของผู้สื่อข่าวที่ทำตัวไม่เหมาะสมจะได้รับการพิจารณาจากหนังสือพิมพ์ต้นสังกัด ในกรณีที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น บรรณาธิการมีความใกล้ชิดและรู้พฤติกรรมของผู้สื่อข่าวในสังกัดหนังสือพิมพ์ของตนเป็นอย่างดี จึงสามารถ

พิจารณาตำแหน่งการได้ในทันทีที่มีการร้องเรียนเกิดขึ้น แต่ในบางกรณีที่เป็น
 ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง ต้องใช้ระยะเวลาในการสอบสวนมากพอสมควร
 เมื่อมีการร้องเรียนไปยังหนังสือพิมพ์ต้นสังกัด" (สมิคร โชติวรรณ, สัมภาษณ์
 พฤษภาคม 2535)

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า หากผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบท
 ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน จะต้องถูกพิจารณาให้พ้นงาน หรือถูกปลด
 ออกจากความเป็นผู้สื่อข่าวซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมที่มุ่งหมาย
 ให้สื่อมวลชนควบคุมกันเองภายใต้กรอบของสถาบันที่ถูกจัดตั้งขึ้น ซึ่งจะทำให้
 ประชาชนได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. การสูญเสียอำนาจโดยถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต

ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจาก
 จะสูญเสียอำนาจโดยถูกปลดออกจากหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว การสูญเสียอำนาจที่
 สำคัญที่สุดเมื่อมี ปัญหาขัดแย้งเกิดขึ้น ก็คือ การถูกลอบยิงจนถึงแก่ชีวิต ส่วนใหญ่
 ผู้ที่เสียชีวิตจะเสียชีวิตในระหว่างที่มีประเด็นปัญหาขัดแย้งทั้งสิ้น หากผู้มีอาชีพสื่อ
 มวลชนในชุมชนชนบท ไม่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพตนเองโดยการเสนอข่าวหรือการ
 ขอเงินทองเพื่อปกปิดข่าว ตลอดจนตำแหน่งการอย่างหนึ่งอย่างใดในลักษณะที่ไม่มี
 จริยธรรมต่ออาชีพของตนเองแล้ว ย่อมได้รับผลตอบแทนในสองประการด้วยกัน
 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ก็คือ ประเด็นแรกหากถูก
 ร้องเรียนไปยังหนังสือพิมพ์ต้นสังกัด ถ้าการสอบสวนเกิดความชัดเจนขึ้นมาแล้ว
 ส่วนใหญ่ผู้สื่อข่าวจะโดนประกาศปลดออกทางหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น อีกประการหนึ่ง
 หากไปขัดผลประโยชน์ต่อกลุ่มผู้มีอิทธิพลแล้วจะมีผู้สื่อข่าวเสียชีวิตเป็นประจำ เช่น
 กัน ซึ่งการขัดผลประโยชน์นั้นมีทั้ง เรื่องของผิดกฎหมาย การเมืองและส่วนตัว"
 (สุรชัย สุขกรรม, สัมภาษณ์ พฤษภาคม 2535)

นอกจากนั้น นายสุรชัย สุขกรรม นักประชาสัมพันธ์ 5 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ที่เสียชีวิตในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

1. นายบุญชัย ศิริธนาทรัพย์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐตาย เนื่องจากขัดผลประโยชน์
2. นายสมชาย มีเที่ยง หนังสือพิมพ์แนวหน้า สาเหตุการตาย เนื่องจากโจมตีบ่อนการพนันและขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. นายดีเรก ต้นสาถิ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สาเหตุการตาย เนื่องจากโจมตีเรื่องบ่อน
4. นายประมวล มงคลวัฒน์ หนังสือพิมพ์รุ่งเรืองสำถัน สาเหตุการตาย เนื่องจากทะเลาะกับทหาร
5. นายประดิษฐ์ รินนาศักดิ์ หนังสือพิมพ์ดาวสยาม สาเหตุการตาย เนื่องจากการค้าไม้เถื่อนตำรวจ
6. นายประเพณี พรหมต่วน หนังสือพิมพ์ดาวสยาม สาเหตุการตาย เนื่องจากพัวพันเรื่องยาเสพติด
7. นายละมัย บุญมี หนังสือพิมพ์ดาวสยาม สาเหตุการตาย เนื่องจากโจมตีบ่อนการพนัน
8. นายชัยศักดิ์ อนรรฆพันธ์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สาเหตุการตาย เนื่องจากสาเหตุทางด้านการเมือง

จากข้อมูลทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท จะสูญเสียอำนาจตลอดไปก็ต่อเมื่อถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต ทั้ง ๆ ที่มีมาตรการหลาย ๆ รูปแบบ ที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สูญเสียอำนาจไป ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท ได้มีทัศนคติเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายจนถึงแก่ชีวิตว่า

"ผมว่ารุนแรงเกินไป ถ้าหากไม่พอใจการกระทำของผู้สื่อข่าวผมว่ามีหลายทางที่จะพอพูดคุยกันได้ ถ้าคุยกันไม่รู้เรื่องก็สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีโดยให้ศาลสถิตยุติธรรมเป็นผู้ตัดสิน" (บุญเลิศ บุทธเจริญ, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

"ผมว่าคนทำใจค่าจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นใคร เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เคยจับกุมคนร้ายได้เลยในทุกกรณี" (กิตติพงษ์ รัตนวิภาคกุล, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

"ทุกวงการมีทั้งคนดีและคนชั่วปะปนกันไป วงการหนังสือพิมพ์ของจังหวัดเพชรบูรณ์ อาจมีแกะดำอยู่บ้าง แต่เรื่องการฆ่าปิดปากเป็นเรื่องที่ไม่น่าเกิดขึ้น คนหนังสือพิมพ์ตายไปหนึ่ง แต่จะมีคนเข้ามาแทนอีกเป็นสิบ" (เชิดชาย ผลสว่าง, สัมภาษณ์ สิงหาคม 2535)

"คนตายเป็นเพื่อนสนิทกันทั้งนั้นผมรู้ดีว่าอะไรเป็นอะไร ขนาดนักโทษอุกฉกรรจ์ กว่าศาลยุติธรรมจะตัดสินประหารชีวิตต้องผ่านขั้นตอนมากมายไม่ควรจะทำกันอย่างนี้" (สมิคร โชติวรรณ, สัมภาษณ์ สิงหาคม 2535)

3. การสูญเสียอำนาจโดยผลของกฎหมาย

ผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทเมื่อปฏิบัติงานแล้ว ผลงานดังกล่าวส่งผลกระทบต่อบุคคล หน่วยงาน หรือองค์การต่าง ๆ ในแง่ลบ ผู้เสียหายจำเป็นต้องหาแนวทางในการเรียกร้องสิทธิของตนที่ถูกละเมิด การฟ้องร้องต่อศาลจึงเป็นที่พึ่งที่สำคัญ เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมผู้มีอาชีพสื่อมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์มักจะถูกฟ้องร้องในข้อหาหมิ่นประมาทบ่อยครั้ง

"ไม่อยากจะพูดถึง เวลาเข้าไปอยู่ในเรือนจำรู้สึกยังไง ติดอยู่ปีกว่า ออกมาลืมเลยว่ายังไง มือไม้แข็ง สมองก็ตื้อไปหมด ตั้งใจว่าตอนเดินออกมาจากคุกจะไม่เข้ามาในวงการสื่อสารมวลชนอีกแล้ว แต่คนมันเคยอดไม่ได้ ตอนนั้นเวลาเขียนต้องระมัดระวังตัวเป็นพิเศษไม่ยอมให้ปากกาพาไปอีกแล้ว ตอนเขียนเพลินสนุกต้องติดคุกทุกทีนั่น ในฐานะบรรณาธิการเลยต้องเข้มงวดกับพวกนักข่าวเป็นพิเศษบทความทุกเรื่องข่าวทุกข่าว สมตรวจอย่างละเอียด"

(สมิทธ โชติวราณ, สัมภาษณ์ สิงหาคม 2535)

ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท จะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนแนวทางหนึ่งที่ทำให้ถูกลดอำนาจหรือสูญเสียอำนาจลงก็คือ การถูกฟ้องร้องในข้อหาหมิ่นประมาท และถูกผู้พิพากษาตัดสินจำคุก อย่างน้อยที่สุด ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะต้องถูกลดบทบาทเป็นการชั่วคราว ตามความหนักเบาของโทษานุโทษซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ตรงกับหลักการของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ว่าสื่อมวลชนควรจะต้องปฏิบัติตามพันธะกรรมที่มีต่อสังคมซึ่งทำให้สื่อมวลชนควรจะต้องควบคุมกันเองภายใต้กรอบของกฎหมายและกรอบสถาบันที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้น

"สมเคยโดนฟ้องหลายครั้งเป็นจำเลยที่ 2 และทุกครั้ง บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะเป็นจำเลยที่ 1 ไทยรัฐมีทนายความเอาไว้เดินสายทั่วประเทศ เลี้ยงแล้ววันละไม่ต่ำกว่า 2 คดี ส่วนใหญ่เวลาถูกฟ้องมีความมั่นใจมากพอสมควรว่า บริสุทธิ์ใจในการทำงาน เลयरอดปากเหยี่ยวปากกามาได้ แต่ถ้าแพ้ความไทยรัฐมีเงินจ่ายให้อยู่แล้ว สวัสดิการเค้คดี เวลาขึ้นศาลที่เพชรบูรณ์หัวหน้าเตือนให้เพล่า ๆ ลงบ้างเหมือนกัน" (ศิริชัย พรหมรัตนกุล, สัมภาษณ์ กันยายน 2535)

ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติงาน พบว่าในบางครั้ง เมื่อถูกฟ้องในข้อหาหมิ่นประมาทผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าที่ได้รับผิดชอบ

ในงานนั้นอยู่จะตกเดือนให้หาแนวทางลดข้อขัดแย้งในการทำงาน บทบาท
ดังกล่าว ทำให้ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทถูกลดอำนาจเสียอำนาจเป็น
การชั่วคราว

ตามหลักการแห่งทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งสื่อมวลชนควร
จะยอมรับและปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีต่อสังคมโดยเฉพาะการทำงานของผู้มีอาชีพ
สื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท เมื่อมีการล่วงละเมิดต่อสิทธิของบุคคลอื่นจำเป็น
อย่างยิ่งที่จะต้องมีการชดเชยทางด้านกฎหมายมาให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีทั้ง
สองฝ่าย เมื่อศาลยุติธรรมได้ตัดสินให้ ได้ตัดสินไปตามตัวบทกฎหมายแล้ว
ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทก็ต้องยอมรับผลการกระทำของตนซึ่งเป็น
การสูญเสียอำนาจประเภทหนึ่ง

จากการศึกษาในบทนี้ พบว่าลักษณะอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชน
ในชุมชนชนบท มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ การแสวงหาอำนาจของ
ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทซึ่งการแสวงหาอำนาจนั้นเกิดขึ้นจากบทบาท
ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ในฐานะสื่อมวลชนโดยการจัดตั้งกลุ่มเพื่อเป็นฐานใน
การแสวงหาอำนาจ นอกจากนั้นจะเข้ามามีบทบาททางด้านการเมือง ซึ่งเป็นรูป
แบบของการสร้างอำนาจรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจากการศึกษาได้ยืนยันข้อสันนิษฐาน
(Proposition) ที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชน
บทกับการเมืองเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก ดังนั้นผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชน
ชนบทจึงเข้าไปมีความสัมพันธ์กับเรื่องของอำนาจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประการ
สำคัญ จากการศึกษาในบทนี้ยังเป็นไปตามทฤษฎีสื่อมวลชนเชิงประชาธิปไตย
แบบเข้ามามีส่วนร่วมที่ว่ากลุ่มต่าง ๆ องค์การต่าง ๆ และท้องถิ่น ควรมีสื่อสาร
มวลชนของตนเอง ส่วนการใช้อำนาจ ผู้ให้ข้อมูลหลักได้เห็นว่าผู้มีอาชีพสื่อสาร
มวลชนในชุมชนชนบทควรใช้อำนาจด้วยความเป็นธรรม ยึดความถูกต้อง จะทำ
ให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย ในส่วนของการรักษาอำนาจมีวิธีการต่าง ๆ เช่น

การจัดตั้งกลุ่มและชมรมสื่อสารมวลชนขึ้นมาสนับสนุน มีการแบ่งปันผลประโยชน์ และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางด้านการเมือง ในอีกส่วนหนึ่งก็คือการสูญเสียอำนาจซึ่งจะเป็นไปตามตัวบทกฎหมาย ถูกพิพากษาให้จำคุกในคดีหมิ่นประมาท การถูกทำร้ายให้เสียชีวิต และการถูกให้ออกจากหนังสือพิมพ์ต้นสังกัด

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ จะเป็นการดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและกลุ่มของตนเป็นหลัก ซึ่งจะพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นนั้นนอกจากจะสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้กับตนเองแล้ว สิ่งที่ติดตามมากก็คือการทำให้ผลประโยชน์ต่าง ๆ ทวีตยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนที่บุคคลย่อมจะดำเนินกิจกรรมหรือมีพฤติกรรมที่ได้รับรางวัลหรือสิ่งตอบแทนนั้นเอง ในส่วนของการใช้อำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทของจังหวัดเพชรบูรณ์ หากมีการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของประชาชนในชนบทซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายดำเนินการแก้ไขทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ดังนั้นการกระทำดังกล่าวจึงสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสื่อสารมวลชนเพื่อการพัฒนาซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยสื่อมวลชนในท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ในส่วนของการรักษาอำนาจของผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบท พบว่าการที่ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนชนบทจะรักษาอำนาจไว้ได้ยาวนานนั้น จะต้องสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้น มีการสร้างฐานอำนาจไว้สำหรับการต่อรองและแบ่งปันผลประโยชน์ ดังนั้นจึงมักจะมีการละเมิดต่อพันธะกรณีที่มีต่อสังคมของสื่อมวลชนในอันที่จะดำรงไว้ซึ่งมาตรฐานทางอาชีพที่สูง มีความถูกต้อง มีดีจจะ ความเป็นกลาง ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะเดียวกันเมื่อมีการใช้อำนาจไปในทางที่ผิดจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัว

ผู้มีอาชีพสื่อสารมวลชนในชุมชนเช่นบทในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิด
ความเสื่อมศรัทธาแล้ว ยังกระทบกระเทือนถึงอาชีพของบุคคลเหล่านั้นด้วย และที่
ร้ายแรงที่สุดก็คือ การสูญเสียชีวิต ซึ่งมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งในรูปแบบ
ต่าง ๆ